

Komentár 1/2018: Schválená investičná pomoc v roku 2017

Martin Darmo, Boris Škoda¹

V roku 2017 vláda Slovenskej republiky schválila 15 návrhov na poskytnutie investičnej pomoci (Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky vydalo 15 rozhodnutí o poskytnutí investičnej pomoci²). Celková výška podoprených investícií predstavuje približne 367 mil. € a celková výška schválenej pomoci 83,9 mil. €. Z pohľadu štruktúry pomoci tvorila 47,3 % úľava na dani z príjmov. Zvyšná investičná pomoc bola tvorená priamymi formami pomoci (dotácia na obstaraný dlhodobý majetku v hodnote 43,5 mil. € a 668 tis. € vo forme príspevku na vytvorenie nového pracovného miesta). Na Západné Slovensko³ smerovalo len 1,36 % priamej investičnej pomoci a zvyšok bol alokovaný na Stredné a Východné Slovensko. Priemerná výška investičnej pomoci na jedno nové pracovné miesto v roku 2017 predstavovala 27 469 €⁴.

Graf 1: Štruktúra investičnej pomoci v roku 2017, MH SR

Z pohľadu intenzity pomoci, t. j. pomeru investičnej pomoci k oprávneným nákladom, bola najväčšia pomoc (takmer 55 %) poskytnutá spoločnosti HYCA s.r.o., ktorá zriadila svoju prevádzku v meste Hnúšťa, okres Rimavská Sobota, ktorý patrí medzi najmenej rozvinuté okresy (NRO). Investície s druhou a treťou najvyššou intenzitou pomoci smerovali rovnako do najmenej rozvinutých regiónov. Štyri spoločnosti získali pomoc iba vo forme daňovej úľavy.

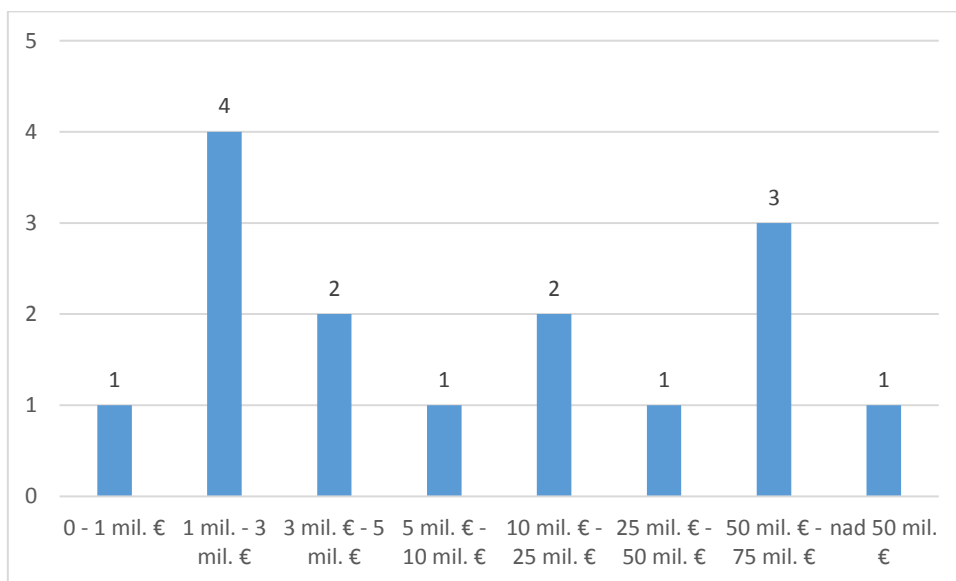
¹ Odbor investícií MH SR

² <http://www.mhsr.sk/podpora-investicii/investicna-pomoc/zoznamy>

³ Trnavský a Trenčiansky samosprávny kraj

⁴ V dokumente neuvádzame priemernú výšku pomoci na jedno vytvorené pracovné miesto z pohľadu kraja, okresu (regiónov) alebo z pohľadu členenia podľa NACE kódov (sektorov hospodárstva), pretože v niektorých prípadoch sa jedná iba o jednu schválenú investičnú pomoc a teda prípadná komparácia irelevantná až zavádzajúca.

Z regionálneho hľadiska smerovalo najviac investorov do Banskobystrického a Košického samosprávneho kraja (po štyroch). Iba po jednej investičnej pomoci schválila vláda Slovenskej republiky v Trenčianskom a Trnavskom samosprávnom kraji. V Nitrianskom samosprávnom kraji nebol podporený žiadny investičný zámer. Päť investorov smerovalo do najmenej rozvinutého okresu (2x Rimavská Sobota a Rožňava, 1x Lučenec⁵). Najväčšia investícia vo finančnom vyjadrení bol projekt spoločnosti PCA Slovakia, s.r.o v Trnave (99 009 301 €). Najvyššia pomoc 20 290 021 € bola schválená pre spoločnosť SPINEA, s.r.o. v Prešove. Aj druhá najvyššia pomoc smerovala na Východné Slovensko – pre spoločnosť Minebea Slovakia s.r.o. (19 250 000 €). Tieto dve spoločnosti sa zaviazali vytvoriť spolu 1 550 nových pracovných miest.

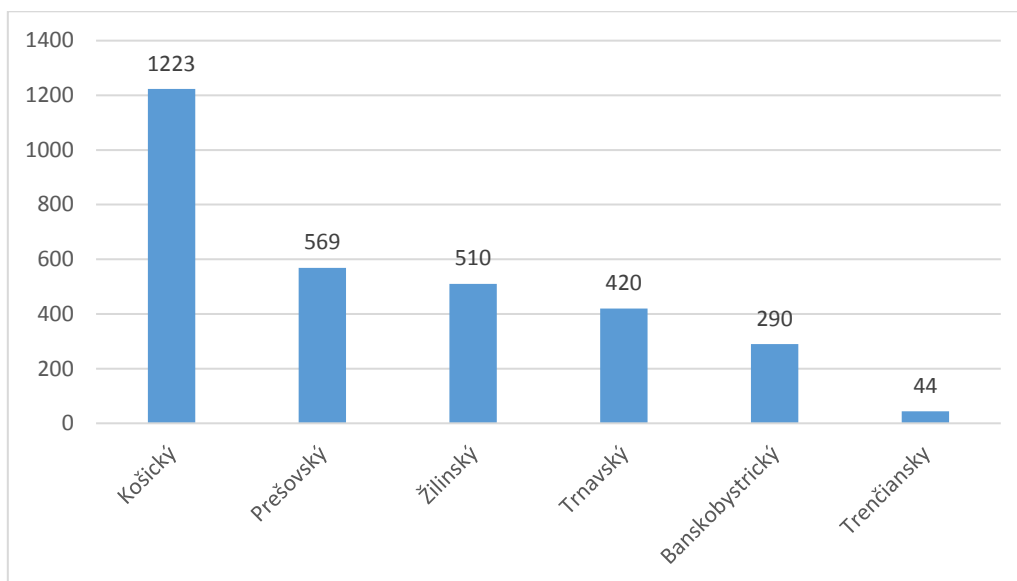

Graf 2: Počet schválených projektov podľa výšky investičných nákladov

Celkovo sa investori vo všetkých investičných zámeroch zaviazali vytvoriť spolu 3 056 nových priamych pracovných miest. Najviac pracovných miest má vzniknúť v Košickom samosprávnom kraji (1 223) a najmenej v Trenčianskom samosprávnom kraji (44). 58,6% nových priamych pracovných miest bolo podporených na východnom Slovensku⁶. Na Západnom Slovensku boli podporené dva investičné zámery, pričom jeden z nich bol zameraný na Technologické centrum (Yanfeng Slovakia Automotive Interior Systems s. r. o. v Trenčíne) a druhý bol zámer výrobcu automobilov PCA Slovakia, s.r.o v Trnave.

⁵ Okres Košice – okolie je najmenej rozvinutým okresom od 22.1.2018, a preto ho za rok 2017 ešte neberieme do úvahy.

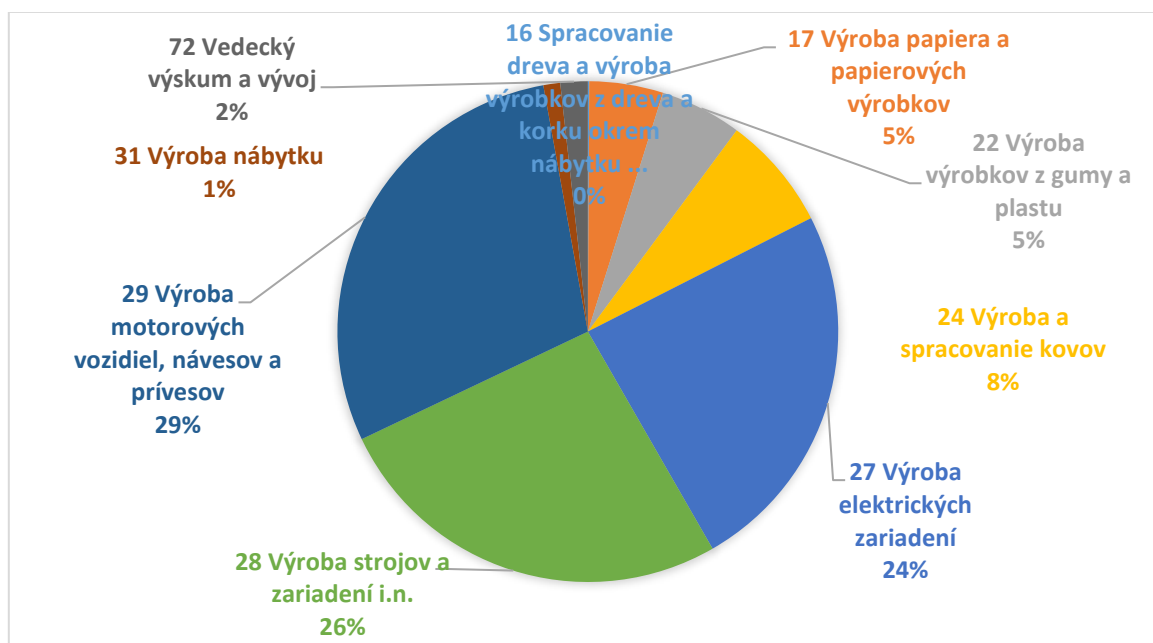
⁶ Košický a Prešovský samosprávny kraj

Graf 3: Počet plánovaných pracovných miest v jednotlivých krajoch, MH SR

Z hľadiska veľkostnej štruktúry bola pomoc schválená pre desať spoločností definovaných ako „veľký podnik“ a piatim firmám veľkosti „malý a stredný podnik“, z ktorých tri spoločnosti spadajú pod definíciu „malý podnik“ (obe v najmenej rozvinutom okrese).

V členení štruktúry podľa NACE kódov bol najvyšší objem pomoci schválený pre NACE kód 29 Výroba motorových vozidiel, návesov a prívosov (24 526 162 €).

Graf 4: Štruktúra schválenej investičnej pomoci podľa NACE kódov

Z celkového počtu schválených investičných pomoci až v jedenástich prípadoch šlo o rozšírenie výroby a iba štyri projekty znamenali zriadenie novej prevádzky.

Z hľadiska očakávanej vzdelanostnej štruktúry novo prijatých zamestnancov absolútne prevládajú zamestnanci s ukončeným úplným stredoškolským vzdelaním (2 378). Investori požadujú na 511 nových pozícií vysokoškolské vzdelanie a na 167 pracovných miest postačuje základné vzdelanie. Najviac pracovných miest s požadovaným vysokoškolským vzdelaním má vzniknúť v Košickom samosprávnom kraji (159) a Prešovskom samosprávnom kraji (151) (spolu to je približne 60% všetkých miest s vysokoškolským vzdelaním). Absolútne najviac pozícií s postačujúcim stredoškolským vzdelaním má byť vytvorených v Košickom samosprávnom kraji (1 004). 63 pracovných miest so základným vzdelaním vznikne v Trnavskom samosprávnom kraji a 60 v Košickom samosprávnom kraji (spolu 73,6% so všetkých pozícií so základným vzdelaním).

Keďže jednou z úloh investičnej pomoci je aj vyrovnávať regionálne rozdiely uvádzame aj základné údaje o projektoch smerujúcich do najmenej rozvinutých okresov. Štátna pomoc bola schválená piatim investorom, ktorý sa zaviazali preinvestovať 24 668 990 €. Avšak, 20 mil. € plánuje investovať jediná firma (SCA Hygiene Products Slovakia, s.r.o.) v Rožňave. Spolu sa firmy zaviazali vytvoriť 160 nových pracovných miest (SCA Hygiene Products Slovakia, s.r.o. 70 pracovných miest). Okrem vyššie spomínanej investície ide o relatívne menšie investície malých a stredných firiem. Celková výška pomoci smerujúca do NRO je 6 178 913 € a priemerná výška pomoci na 1 pracovné miesto je 38 618 €, čo je výrazne vyššie ako priemer za celú Slovenskú republiku. Pri detailnejšom pohľade si je potrebné všimnúť intenzitu investičnej pomoci (GGE), ktorá takmer atakuje hranicu možnej intenzity (okrem SCA Hygiene Products Slovakia, s.r.o.) a je výrazne vyššia ako v schválených projektoch v iných okresoch Slovenska.

Z pohľadu štruktúry pracovných miest prevládajú pozície so stredoškolským vzdelaním (133). Základné vzdelanie postačuje pri 18 pozíciách a iba 9 nových pracovných miest v NRO má mať vysokoškolské vzdelanie. Taktiež pri pohľade na očakávanú cenu práce sú NRO na nižších pozíciách a teda investori ponúkajú relatívne nižšiu mzdu ako v iných regiónoch Slovenska. To je ovplyvňované najmä charakterom jednotlivých investičných zámerov.

Záver

V roku 2017 bola investičná pomoc schválená 15 investičným zámerom, ktoré spoločne vytvoria 3 056 nových pracovných miest. Celkové investičné náklady projektov dosiahnu 367 mil. € a boli podporené investičnou pomocou v hodnote takmer 84 mil. €. Priemerná výška investičnej pomoci na jedno nové pracovné miesto tak tvorila 27 469 €.

Na Stredné a Východné Slovensko smerovalo 77 % investičnej pomoci, kde bolo podporených až 85% všetkých podporených pracovných miest. Na Západnom Slovensku boli podporené iba dva investičné zámery. Prvým bolo rozšírenie výroby PCA Slovakia, s.r.o v Trnave (investícia takmer 100 mil. €, čo je až 27 % všetkých podporených investičných nákladov, spoločnosť získala investičnú pomoc výhradne vo forme úľavy na dani z príjmu, ktorá predstavovala niečo viac ako 22 % celkovo poskytnutej pomoci). Ďalším podporeným zámerom na Západnom Slovensku bolo technologické centrum spoločnosti Yanfeng Slovakia Automotive Interior Systems s. r. o. v Trenčíne.

Štátna pomoc vo forme úľavy na dani z príjmu je na úrovni približne 47%. Na Západnom Slovensku sa pomoc vo forme dotácie na obstaranie dlhodobého majetku a príspevok na vytvorenie pracovného miesta (priama pomoc) využívala minimálne (600 tis. € pre technologické centrum spoločnosti Yanfeng Slovakia Automotive Interior Systems s. r. o. v Trenčíne; 0,71 % celkovej schválenej pomoci).

V roku 2017 boli podporené dva projekty zamerané na vedu a výskum (technologické centrá) V oblasti priemyselnej výroby boli podporené o. i. aj investičné zámery SPINEA, s.r.o. a Minebea Slovakia s.r.o., ktoré oba smerovali na Východné Slovensko. V týchto prípadoch ide o technologické investície, ktoré obsahujú aj výskumné a vývojové činnosti. Obe investície spoločne preinvestujú takmer 126 mil. € (viac ako tretina celkových investičných nákladov) a vytvoria 1 550 nových pracovných miest (polovica všetkých plánovaných vytvorených pracovných miest).

Takmer tri štvrtiny projektov schválenej investičnej pomoci boli projekty zamerané na rozšírenie výroby. Uvedené vnímame ako pozitívny trend a tiež ako spokojnosť etablovaných investorov na Slovensku.

Z pomedzi 15 investičných zámerov smerovalo 5 do najmenej rozvinutých okresov (jedna tretina). Výška intenzity pomoci sa v týchto prípadoch blížila k maximálnej novej hranici (s výnimkou investície rozšírenia výroby spoločnosti SCA Hygiene Products Slovakia, s.r.o.). Investičná pomoc teda plnila aj úlohu riešenia problému regionálnych rozdielov a tvorby zamestnanosti. Do budúcnosti vidíme priestor na zlepšenie kvality investícií v týchto okresoch (najmä relevantnosť pre tvorbu pracovných miest a vyrovnávanie regionálnych rozdielov). Podpora tvorby pracovných miest v menej rozvinutých okresoch musí byť naďalej prioritou.

V dlhodobom horizonte je potrebné podporovať tie investície ktoré budú prinášať pridanú hodnotu a know how v súlade s prechodom na Industry 4.0. Investičná pomoc sa musí ešte viac zamerať na technologické investície, aby sa zabezpečila dlhodobá konkurencieschopnosť okresu, regiónu ako i celej ekonomiky Slovenska.